

Finansutskottets betänkande 2025/26:FiU13

Finansiering av BIS Innovation Hub Nordic Centre

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker att riksdagen godkänner att Riksbanken under fem år, fr.o.m. den 1 juni 2026 och med högst 30 miljoner kronor per år, får delfinansiera BISIH Nordic Centres verksamhet.

BISIH Nordic Centre har varit verksamma i Stockholm sedan juni 2021 och arbetat med viktiga och relevanta projekt, t.ex. med tekniska lösningar för effektivare penningtvättsgranskning och cybersäkerhetsutvärderingar.

Utskottet kan konstatera att BISIH Nordic Centre i arbetet med sina projekt har involverat andra berörda myndigheter och organisationer i sina projekt, i enlighet med den önskan utskottet uttryckte i betänkande 2020/21:FiU7.

Den tekniska utvecklingen fortsätter i snabb takt och den svenska fintech-sektorn ligger i framkant. Detta skapar förutsättningar för att BISIH Nordic Centre och den svenska finanssektorn kan fortsätta få ömsesidig nytta av den verksamhet som innovationscentret bedriver i Stockholm. Utskottet vill särskilt påpeka att motverkandet av penningtvätt och terrorismfinansiering, robusta betalningssystem och utveckling av offlinebetalningar är viktiga projekt även nationellt för Sverige.

Behandlade förslag

Riksbankens framställning 2025/26:RB3 Finansiering av BIS Innovation Hub Nordic Centre.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....1

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

 Ärendet och dess beredning.....4

Utskottets överväganden.....5

 Finansiering av BIS Innovation Hub Nordic Centre.....5

 Framställningen.....5

 Utskottets ställningstagande.....9

Bilaga

Förteckning över behandlade förslag.....10

 Framställningen.....10

Diagram

Tabell 1. Riksbankens finansiering av BIS Innovation Hub Nordic
Centre8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Finansiering av BIS Innovation Hub Nordic Centre

Riksdagen godkänner att Riksbanken, under fem år fr.o.m. den 1 juni 2026 och med högst 30 miljoner kronor per år, får delfinansiera sådan verksamhet som Banken för internationell betalningsutjämning (Bank for International Settlements, BIS) bedriver från det i Sverige inrättade innovationscentrumet.

Därmed bifaller riksdagen framställning 2025/26:RB3.

Stockholm den 20 november 2025

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Mikael Damberg (S), Oscar Sjöstedt (SD), Gunilla Carlsson (S), Dennis Dioukarev (SD), Jan Ericson (M), Charlotte Quensel (SD), Eva Lindh (S), Ida Drougge (M), Ida Gabrielsson (V), Hans Eklind (KD), Martin Ådahl (C), David Perez (SD), Janine Alm Ericson (MP), Cecilia Rönn (L), Peder Björk (S) och Patrik Lundqvist (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet Riksbankens framställning 2025/26:RB3 Finansiering av BIS Innovation Hub Nordic Centre. I framställningen föreslår Riksbanken att riksdagen beslutar om att medge att Riksbanken, under fem år fr.o.m. juni 2026 och med högst 30 miljoner kronor per år, får delfinansiera sådan verksamhet som Banken för internationell betalningsutjämning (Bank for International Settlements, BIS) bedriver från innovationscentrumet som inrättats i Sverige.

Enligt 6 kap. 5 § 3 lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank får Riksbanken, i fråga om andra internationella finansorgan än Internationella valutafonden efter riksdagens medgivande, delta i finansiering av verksamhet som har anknytning till Riksbankens verksamhet. Riksdagen godkände 2020 att Riksbanken under fem år fick delfinansiera sådan verksamhet som BIS bedriver från ett innovationscentrum som inrättats i Sverige och med högst 30 miljoner kronor per år (framst. 2019/20:RB3, bet. 2020/21:FiU7, rskr. 2020/21:6).

Den 21 oktober 2025 fick utskottet information av riksbankschef Erik Thedéen om BIS Innovation Hub Nordic Centres verksamhet och Riksbankens förslag om fortsatt finansiering av densamma.

Utskottets överväganden

Finansiering av BIS Innovation Hub Nordic Centre

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner att Riksbanken under fem år, fr.o.m. den 1 juni 2026 och med högst 30 miljoner kronor per år, får delfinansiera BISIH Nordic Centres verksamhet.

Framställningen

Banken för internationell betalningsutjämning (Bank for International Settlements, BIS) är en internationell organisation och ett samarbetsorgan för centralbanker som bildades 1930 med avsikt att bl.a. reglera krigsskadestånd mellan medlemsländerna efter första världskriget. Det är ett aktiebolag hemmahörande i Schweiz som ägs av 60 centralbanker, vars länder totalt står för omkring 95 procent av världens BNP. Bland BIS ägare finns Riksbanken sedan 1930.

BIS främsta uppgift är numera att främja internationellt monetärt och finansiellt samarbete mellan de deltagande centralbankerna och att på olika sätt biträda centralbankerna i internationella finansiella frågor. Det sistnämnda innebär t.ex. att BIS i olika avseenden fungerar som ombud för medlemsbankerna. BIS kan således i första hand ses som ett samverkansorgan för centralbanker.

BIS Innovation Hub (BISIH) etablerades 2019 som en del av BIS, i syfte att förenkla för centralbanker att följa och dra nytta av den snabba tekniska utvecklingen. Det är enligt Riksbanken viktigt för centralbankers uppdrag att värna prisstabilitet och finansiell stabilitet att förstå hur ny teknik påverkar ekonomin i stort och den finansiella sektorn i synnerhet. Centralbanker är även en viktig leverantör av infrastrukturtjänster till den finansiella sektorn, såsom avveckling av betalningar, och förståelse för ny teknik är central när de utformar och tillhandahåller dessa tjänster. Slutligen möjliggör ny teknik en effektivisering av de interna processerna hos centralbankerna. BISIH möjliggör för centralbanker att gemensamt undersöka, experimentera med och bygga nya tekniska lösningar inom områden av gemensamt intresse. Kostnaderna kan då delas mellan centralbanker istället för att dupliceras. BISIH underlättar också samarbete med andra myndigheter och marknadsaktörer.

BISIH etablerade i juni 2021 ett innovationscentrum (Nordic Centre) i Stockholm med Riksbanken som värdcentralbank och i samarbete med centralbankerna i Danmark, Island och Norge. Nordic Centre är en del av ett nätverk av BISIH innovationscentrum med andra centrum i Hong Kong,

Singapore, Basel, Frankfurt/Paris, London och Toronto.¹ Riksbanken står för 60 procent av Nordic Centres finansiering och BISIH för 40 procent. Riksdagen möjliggjorde etableringen av Nordic Centre genom att den 23 september 2020 besluta om nödvändiga lagändringar och att ge Riksbanken möjlighet att delfinansiera Nordic Centre under en tid av fem år med högst 30 miljoner kronor per år (se framst. 2019/20:RB3, bet. 2020/21:FiU7, rskr. 2020/21:6).

Att BISIH har valt att etablera ett innovationscentrum i Sverige innebär, enligt Riksbanken, ett erkännande av Sverige som en innovationsnation och stärker Sveriges internationella attraktionskraft ytterligare. Ett sådant erkännande är positivt för svensk ekonomi och i synnerhet för den fortsatta utvecklingen av innovationer inom den finansiella sektorn, s.k. fintech.

BISIH och Nordic Centre

Arbetet med innovativ teknik och lösningar bedrivs i projektform och BISIH som helhet har en omfattande projektportfölj som omfattar 33 avslutade och 24 pågående projekt fördelade över sex prioriterade områden. Dessa områden är tekniska lösningar för

- a) reglering, tillsyn och penningpolitik
- b) framtidens finansiella infrastruktur
- c) tillhandahållande av centralbankspengar
- d) delning och användande av finansiell data
- e) stärkt cybersäkerhet
- f) miljöaspekter inom finanssektorn.

Projekten resulterar i olika produkter såsom rapporter där man studerar en viss teknik och relaterade tekniska lösningar, experiment som visar på möjligheten att bygga fungerande tekniska lösningar av en viss typ, prototyper av lösningar samt tekniska lösningar färdiga att använda. Exempel på det sistnämnda är en plattform som sammanlänkar system för omedelbara betalningar i olika länder (liknande Swish i Sverige) samt en plattform för analys av stablecoins och kryptotillgångar baserad på information från öppna blockkedjor.²³

Just Nordic Centre har arbetat med följande projekt:

¹ BISIH har också ett strategiskt partnerskap med Federal Reserve Bank of New York som har ett eget innovationscentrum.

² Projekt Nexus har levererat en teknisk lösning för sammanlänkning av system för omedelbara betalningar. Centralbankerna i Malaysia, Singapore, Filippinerna, Thailand och Indien har tillsammans med ett antal marknadsaktörer skapat ett bolag för att implementera Nexus i syfte att möjliggöra omedelbara betalningar mellan länderna. (bis.org/about/bisih/topics/fmis/nexus.htm)

³ Projekt Atlas är en dataplattform för analyser av stablecoins och kryptotillgångar som är under överlämnande till den nederländska centralbanken som avser att tillhandahålla den till övriga centralbankssfären. (bis.org/about/bisih/topics/suptech_regtech/atlas.htm)

- Aurora (pågående): Nya tekniska lösningar för effektivare penningtvättsgranskning under värnandet av den enskildes integritet. Projektet har i experiment visat potentialen hos innovativ teknik.⁴
- Polaris (under avslutande): Lösningar för säkra och robusta system för offlinebetalningar med fokus på ny teknik och cybersäkerhet. Projektet har producerat vägledning i riskhantering och design för offlinelösningar samt en teknisk experimentmiljö tillgänglig för centralbanker och andra aktörer.⁵
- Raven (pågående): Mjukvara/plattform för cybersäkerhetsutvärderingar som centralbanker kan använda som bas för samarbete inom den finansiella sektorn. Koden för plattformen ska göras tillgänglig för centralbanker världen över.⁶
- Icebreaker (avslutat): Experimentplattform med smarta kontrakt för gränsöverskridande betalningar mellan nationella system för digitala centralbanksvalutor. Projektet bedrevs i samarbete med Riksbanken, Norges Bank och Bank of Israel.⁷

Projekten har utformats i samråd med Riksbanken och de andra nordiska centralbankerna. I framställningen framhålls att projekten rör alla centrala frågor för inte bara centralbanker utan för samhället i stort. Om man tar fram effektivare metoder för att motverka penningtvätt (Aurora) försvårar det även organiserad brottslighet. Samma tekniska lösningar kan troligtvis användas för att motverka terrorismfinansiering och bedrägerier. Nya lösningar för att kunna betala offline (Polaris) är ett komplement till kontanter och kan spela en viktig roll ur ett beredskapsperspektiv. Verktyg som underlättar centralbankernas arbete för att stärka cybersäkerheten i den finansiella sektorn (Raven) bidrar till ett robustare samhälle. Slutligen har, centralbankssfären under senare år arbetat intensivt för att göra gränsöverskridande betalningar snabbare och billigare, och där har Projekt Icebreaker bidragit med lärdomar.

Nordic Centre har även genomfört ett antal kunskapsspridande aktiviteter såsom workshoppar (t.ex. inom artificiell intelligens och penningtvätt), konferenser (t.ex. inom cybersäkerhet och penningtvätt) och ett flertal webinarier för de nordiska centralbankerna.

Nordic Centre fungerar också som en kontaktyta för de nordiska centralbankerna till de övriga innovationscentrumen och de projekt som bedrivs där. Utöver detta har Nordic Centre haft ett nära samarbete och dialog med aktörer på de nordiska finansmarknaderna, akademien och andra myndigheter.⁸

⁴ bis.org/about/bisih/topics/fmis/aurora.htm.

⁵ bis.org/about/bisih/topics/cbdc/polaris.htm.

⁶ bis.org/about/bisih/topics/cyber_security/raven.htm.

⁷ bis.org/about/bisih/topics/cbdc/icebreaker.htm.

⁸ Som exempel har bl.a. Polismyndigheten, Finansinspektionen, Finanstillsynet, Svenska Bankföreningen, Swish, Mastercard, Bankgirot, Swift och privata nordiska banker deltagit i workshops kring penningtvätt (Aurora).

Ekonomi

Riksbankens avtal med BIS bygger på samma principer som för övriga innovationscentrum, vilket innebär att Riksbanken står för 60 procent av innovationscentrumets finansiering. Riksbanken har också tre heltidstjänster stationerade på Nordic Centre. Se tabell 1 nedan för kostnaderna under åren 2021–2024. Den budgeterad kostnaden för 2025 är 25 miljoner kronor.

Tabell 1. Riksbankens finansiering av BIS Innovation Hub Nordic Centre

Svenska kronor					
	2021	2022	2023	2024	Totalt
Operativa kostnader*	1 137 034	3 180 159	9 421 469	8 087 477	21 826 139
Personal-kostnader	2 407 065	2 288 097	3 285 460	3 362 129	11 342 751
Summa	3 544 099	5 468 256	12 706 929	11 449 606	33 168 890

*Nordic Centres budget är i schweiziska franc. Riksbanken faktureras 60 procent av de faktiska operativa kostnaderna.
Källa. Riksbanken (framst. 2025/26:RB3)

Riksbankens kostnader låg under perioden klart under den satta årliga gränsen på 30 miljoner kronor. De initiala låga kostnaderna beror på att Nordic Centre har varit i en uppbyggnadsfas. Riksbankens bedömning är att Nordic Centre framöver kommer att behöva ungefär samma budget som de andra innovationscentrumen och att Riksbankens andel kommer att uppgå till ca. 17–22 miljoner kronor per år i dagens penningvärde.

Riksbanken, liksom BIS, tillämpar ett restriktivt förhållningssätt vid budgetdiskussioner. Projektkostnader är dock inte konstanta över tid utan varierar beroende på antalet projekt, typen av projekt och var i sin projektcykel centrumet befinner sig. Därtill behöver hänsyn tas till inflation för den kommande perioden, löneökning och eventuella växelkursförändringar.

Riksbankens överväganden och förslag

Riksbanken anser att Nordic Centre har levt upp till de förväntningar som Riksbanken hade vid dess upprättande och att centrumet kommer att fortsätta att vara värdefullt framöver.

Riksbankens roll som värdcentralbank för Nordic Centre ger Riksbanken inte bara tillgång till Nordic Centre utan även insyn i och tillgång till det arbete som utförs i BISIH andra sex innovationscentrum samt möjlighet att påverka och styra arbetet inom BISIH som helhet. Riksbanken anser att tillgången till hela BISIH är viktig för Riksbankens verksamhet och ett effektivt sätt för centralbankerna i nätverket att samarbeta och dela kostnader. Denna nytta kommer även den svenska finansiella sektorn, inklusive andra myndigheter, till del. Nordic Centre bidrar också till att stärka det nordiska samarbetet.

De projekt som Nordic Centre bedriver och har bedrivit har stor betydelse för viktiga områden för Sverige t.ex. motverkande av penningtvätt och terrorismfinansiering, stärkt cybersäkerhet och stärkt beredskap.

Det är svårt att med precision prognostisera Nordic Centres budget för de kommande fem åren av de anledningar som redogjorts för i det förra avsnittet. Finansieringsramen bör därför ligga en bit över Nordic Centres förväntade finansieringsbehov även om Riksbanken också fortsättningsvis kommer att tillämpa ett restriktivt förhållningsätt i budgetdiskussioner med BIS. Finansieringen är också jämförbar med finansiering för de andra innovationscentrumen.

Med beaktande av ovanstående föreslår Riksbanken att riksdagen medger att Riksbanken, under ytterligare fem år fr.o.m. juni 2026 och med högst 30 miljoner kronor per år, får delfinansiera sådan verksamhet som BIS bedriver från det innovationscentrumet som inrättats i Sverige.

Utskottets ställningstagande

BISIH Nordic Centre har varit verksamma i Stockholm sedan juni 2021 och arbetat med bl.a. tekniska lösningar för effektivare penningtvättsgranskning och cybersäkerhetsutvärderingar.

Utskottet kan konstatera att BISIH Nordic Centre i arbetet med sina projekt har involverat andra berörda myndigheter och organisationer, i enlighet med utskottets tidigare uttalanden (bet. 2020/21:FiU7).

Den tekniska utvecklingen fortsätter i snabb takt och den svenska fintech-sektorn ligger i framkant. Detta skapar förutsättningar för att BISIH Nordic Centre och den svenska finanssektorn ska kunna fortsätta att få ömsesidig nytta av den verksamhet som innovationscentrumet bedriver i Stockholm. Utskottet vill särskilt påpeka att motverkandet av penningtvätt och terrorismfinansiering, robusta betalningssystem och utveckling av offlinebetalningar är viktiga projekt även nationellt för Sverige.

Riksbanken startade 2017 ett projekt om en svensk s.k. e-krona. Några år senare gjorde Betalningsutredningen (SOU 2023:16) bedömningen att det då inte fanns tillräckligt starka samhällsbehov av en svensk digital centralbanksvaluta, och Riksbanken avslutade e-kroneprojektet 2023. Riksbankens fokus i denna fråga har sedan 2023 varit att följa den globala utvecklingen av digitala valutor, och i synnerhet arbetet med en eventuell digital euro. Utskottet noterar att arbetet inom BISIH Nordic Centre ger Riksbanken en möjlighet att följa denna utveckling, trots att något behov av ett fortsatt utvecklingsprojekt kring en specifik nationell e-krona inte har ansetts föreligga mot bakgrund av den globala utvecklingen.

Utskottet välkomnar att BIS och Riksbanken har tillämpat ett restriktivt förhållningssätt vid budgetdiskussionerna med BISIH Nordic Centre och utgår från att såväl BISIH Nordic Centre som Riksbanken och BIS i det framtida arbetet fortsätter att tillämpa en budgetrestriktiv hållning.

Utskottet tillstyrker att riksdagen godkänner att Riksbanken under fem år, fr.o.m. den 1 juni 2026 och med högst 30 miljoner kronor per år, får delfinansiera BISIH Nordic Centres verksamhet.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Framställningen

Framställning 2025/26:RB3 Finansiering av BIS Innovation Hub Nordic Centre:

Riksdagen medger att Riksbanken, under fem år från och med juni 2026 och med högst 30 miljoner kronor per år, får delfinansiera sådan verksamhet som Banken för internationell betalningsutjämning (Bank for International Settlements, BIS) bedriver från det i Sverige inrättade innovationscentrumet.